

Trivector.se

Barn och unga i trafiken

Verktyg för säkra och trygga trafikmiljöer ur ett barnperspektiv

När barn och unga rör sig i trafiken handlar det främst om att ta sig till skola och fritidsaktiviteter. Att barn får möjligheten att självständigt gå och cykla till skolan bidrar till en bättre självkänsla – en viktig del i barnens utveckling. Det kommer ständigt rapporter om att många barn och unga lever ett alltför stillasittande liv. Att planera för rörelse är därför oerhört viktigt för folkhälsan, särskilt med tanke på att goda vanor grundläggs tidigt i livet. Det finns flera verktyg för att arbeta med säkra och trygga trafikmiljöer ur ett barnperspektiv – några av dem presenteras här. På köpet blir trafiksituationen bättre och miljöpåverkan av transporter minskar.

Foto: ELTIS/Harry Schiffer

Skolvägsutredning

- ▶ Starta en arbetsgrupp
- ▶ Planera aktiviteter
- ▶ Resvaneundersökning
- ▶ Kartlägga platser och stråk med barnen
- ▶ Inventera trafikmiljön
- ▶ Åtgärdsförslag
- ▶ Dokumentera nuläge, mål, aktiviteter och uppföljning
- ▶ Erfarenhetsutbyte

Skolresep

- ▶ Syfte och mål
- ▶ Nulägesbeskrivning och resvaneundersökning (kan göras genom en skolvägsutredning)
- ▶ Åtgärdsförslag
- ▶ Plan för revidering och uppföljning
- ▶ Handlingsplan
- ▶ Kommunikationsplan

Barnkonsekvensanalys (BKA)

- Vid ny/ombyggnad av gator, platser och områden och andra förändringar:
  - ▶ Nulägesanalys
  - ▶ Analys av hur situationen för barn och unga förändras för t ex tillgänglighet
  - ▶ Involvera barn och unga för att säkerställa att det är deras perspektiv som är till grund för analysen

Påverkansprojekt (mobility management)

- ▶ Bollplank och stöd för kommunens projektledare
- ▶ Planera och genomföra projektaktiviteter
- ▶ Målgruppsanpassad information och kommunikation
- ▶ Plan för uppföljning och genomförande
- ▶ Uppföljning och utvärdering

Barnens perspektiv är en viktig utgångspunkt

Barnen påverkas av planeringen och utformningen av trafikmiljöer. Olika åldersgrupper nås av olika åtgärder – och hur vi undersöker förutsättningarna måste anpassas till aktuell åldersgrupp. Barnen och ungdomarna involveras i arbetet för att säkerställa att det är deras perspektiv som ligger till grund för föreslagna åtgärder. Det är ytterst en fråga om demokrati.

Från fysisk miljö till attityder och beteenden

Trafikmiljöer där barn och unga vistas måste anpassas till deras behov. Åtgärder kan handla om allt möjligt – från att röja skymmande buskage till att bygga hastighetsräddade gångpassager.

Förbättring av den fysiska miljön räcker dock inte. Det behövs attityd- och beteendeförändringar. Skolan, föräldrarna och tjänstemännen måste vara engagerade – det handlar också om att påverka dem.

Skolvägsutredning en bra start

Kärnan i Trivectors arbete har genom åren utgjorts av skolvägsutredningar. Det som är utmärkande för vår metod är att vi utgår från barnens perspektiv, dvs. det är barnens observationer och erfarenheter som ligger till grund för arbetet. Barnen får besvara frågor om sina resvanor till/från skola och fritidsaktiviteter samt rita in var de går och cyklar på kartor. Barnen får även peka ut var de upplever otrygghet eller andra problem. Stråk och platser, särskilt de som barnen pekat ut som otrygga, inventeras sedan i fält. Arbetet leder fram till åtgärdsförslag för bättre tillgänglighet, trygghet och trafiksäkerhet. Skolvägsutredningen utgör också grund för skolornas reseplaner.

Vad vi kan hjälpa till med

Skolvägsutredningar är ofta starten på kommunens arbete med barn och unga i trafiken, men vi kan hjälpa er med mer än så, till exempel:

- ▶ Ta fram skolresepplaner där skolvägsutredningen kan vara en bas
- ▶ Barnkonsekvensanalyser (BKA) vid ny- eller ombyggnad av gator, platser och områden eller andra förändringar
- ▶ Planera och genomföra påverkansåtgärder, t ex vandrande skolbussar och ”gå och cykla till skolan”-dagar.
- ▶ Målgruppsanpassad information och kommunikation, t ex kampanjer – tillsammans med Trivector Information
- ▶ Bollplank och stöd för kommunens projektledare
- ▶ Uppföljning och utvärdering

Vår erfarenhet

Vi har sedan 2004 genomfört skolvägsutredningar i totalt 14 skolor i 6 kommuner. Vellinge kommun har tillsammans med Trivector arbetat med denna typ av utredningar i många år. Andra kommuner som vi har hjälpt är Järfälla, Karlshamn, Mönsterås, Kalmar och Karlskrona. Vi har tagit fram skolresepplaner och arbetat med barnkonsekvensanalyser. I Lidingö är vi stöd i kommunens arbete med skolorna.

”Skolvägsutredningar har varit bra för att öka trafiksäkerheten och tryggheten, men vi ser det också som en demokratifråga. Vi får sällan in barnens synpunkter – ofta är det vuxna som ser farorna.”

Annette Bengtsson, trafikingenjör, Vellinge kommun

Åldermansgatan 13 · SE-227 64 Lund/Sweden
Phone +46 10 456 56 00

För dig som vill veta mer

Vill du veta mer om hur vi kan hjälpa er med frågor som rör barn och unga i trafiken, kontakta:

Katarina Evanth 010-456 56 12

Petra Ahlström 010-456 56 06

Caroline Mattsson 010-456 56 43

Eller mejla till oss på förnamn.efternamn@trivector.se